

Рекомендована література на літо

Читання під час канікул — це ефективний спосіб тримати в тонусі пам'ять, розвивати мислення і фантазію дітей і підлітків.

Список книг на літо для здобувачів освіти містить в собі твори з української та зарубіжної літератури. Книжки підібрані згідно з державною програмою. У модельних навчальних програмах, затверджених [наказом](#) МОН №795, визначено орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета та види навчальної діяльності учнів.

Книги на літо допоможуть учням розширити кругозір і почерпнути нові знання.

5 клас

Модельна навчальна програма «Українська література»

(автори: Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.)

- Українська народна казка «Яйце-райце»
- Іван Франко. «Фарбований Лис»
- Леся Українка. «Лелія»
- Валерій Шевчук. «Чотири сестри»
- Легенда «Берегиня» (за С. Плачиндою)
- Легенда «Старі Кодаки й перші запорожці козари»
- Літописні оповіді. «Повість минулих літ»: «Три брати – Кий, Щек, Хорив і сестра їхня Либідь» (у переказі В. Близнеця)
- Олександр Олесь. «Микита Кожум'яка»
- Сергій Плачинда. «Богатирська застава»
- Оксана Іваненко. «Цвітарінь»
- Микола Вінграновський. «Гусенятко»
- Марія Морозенко. «Вірність Хатіко»
- Іван Нечуй-Левицький. «Вітрогон».
- Борис Грінченко. «Украла»
- Оксана Сайко. «Гаманець»
- Галина Кирпа. «Мій тато став зіркою»
- Всеволод Нестайко. «Чарівні окуляри»
- Зірка Мензатюк. «Таємниця козацької шаблі»

Модельна навчальна програма «Українська література»

(автори: Архипова В.П., Січкарь С.І., Шило С.Б.)

- Легенди «Про зоряний Віз», «Берегиня», «Чому пес живе коло людини?», «Неопалима купина», «Сила рідної землі», «Як виникли Карпати»
- Перекази «Прийом у запорожців», «Про запорожців», «Як Сірко переміг татар»
- Казки «Вовк і чапля», «Лисиця та рак», «Цар лев», «Як їжак і заєць бігали наввипередки»
- Іван Франко. «Фарбований Лис»
- Василь Королів-Старий. «Мавка-Вербинка»
- Василь Симоненко. «Цар Плаксій та Лоскотон»

- Олександр Олесь. «Микита Кожум'яка»
- Повість минулих літ: «Три брати – Кий, Щек, Хорив і сестра їхня Либідь», «Про князя Олега», «Про княгиню Ольгу», «Святослав укладає мир з греками...», «Володимир вибирає віру», «Про хрещення Русі князем Володимиром», «Розгром Ярославом печенігів. Початок великого будівництва в Києві. Похвала книгам» (4 твори на вибір учителя)
- Олександр Олесь. «Заспів», «Україна в старовину», «Похід на
- Ярослав Мудрий» (із кн. «Княжа Україна»)
- Іван Нечуй-Левицький. «Запорожці»
- Євген Гуцало. «Лось».
- Володимир Винниченко. «Федько-халамидник»
- Григорій Тютюнник. «Дивак».
- Галина Малик. «Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії»
- Всеволод Нестайко. «Чарівний талісман»

Модельна навчальна програма «Українська література» (автори: Чумарна М.І., Пастушенко Н.М.)

- Міфи «Сокіл-Род» та «Дерево Життя»
- Легенда «Про створення землі»
- Казки «Правда і Кривда», «Названий батько», «Панна Ганна»
- Олександр Гаврош. «Легенда Мукачівського замку»
- Притчі «Середина світу» та «Хто розумніший»
- Народна бувальщина «Про чоловіка, який мріяв побачити море»
- Народний переказ «Чарівне дзеркало»
- Ірен Роздобудько. «Пригоди на острові Клаварен»
- Галина Вдовиченко. «36 і 6 котів-детективів»
- Антін Лотоцький. «Михайло-Семиліток»
- Наталена Королева. «Кирило Кожум'яка»
- Зірка Мензатюк. «Казка про колядку»
- Галина Малик. «Мандри і подвиги хитромудрого переможця дванадцятиголового змія лицаря Горчика, його банконосця Третього зайвого та красуні Каролі»
- Марія Чумарна. «Прибулець із Сатурна»
- Мирослав Дочинець. «У череві дерева» (із книги «Світован. Штудії під небесним шатром»)
- Оксана Радушинська. «Казка про великодню писанку»
- Народна притча «Старий дуб і діброва»
- Марія Чумарна. Літературна притча «Дзвіночки»

Список літератури із української літератури

- Міфи і легенди українців: «Про зоряний Віз», «Чому пес живе коло людини?», «Берегиня» (за С. Плачинди), «Дажбог», «Неопалима купина» (за Є. Шморгуном), «Як виникли Карпати», «Чому в морі є перли і мушлі»
- Народні перекази: «Прийом у запорожців»
- Народні казки: «Про правду і кривду», «Мудра дівчина», «Ох», «Летючий корабель»
- Іван Франко. «Фарбований Лис»
- Василь Королів-Старий. «Хуха-Моховинка»

- Василь Симоненко. «Цар Плаксій та Лоскотон»
- Галина Малик. «Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії»
- Літописні оповіді: «Три брати – Кий, Щек, Хорив і сестра їхня Либідь», «Святослав укладає мир з греками і повертається до Києва. Смерть Святослава», «Володимир вибирає віру», «Розгром Ярославом печенігів. Початок великого будівництва в Києві. Похвала книгам» (на основі «Повісті минулих літ» у переказі В. Близнеця)
- Олександр Олесь. «Заспів», «Україна в старовину», «Похід на царгород», «Ярослав Мудрий» (із кн. «Княжа Україна»), «Микита Кожум'яка»
- З. Мензатюк. «Таємниця козацької шаблі»
- Степан Васильченко. «В бур'янах»
- Євген Гуцало. «Лось»
- Григій Тютюнник. «Дивак»
- Микола Вінграновський. «Сіроманець»

**Модельна навчальна програма «Зарубіжна література»
(автори: Богданець-Білокаленко Н.І., Снегірьова В.В., Фідкевич О.Л.)**

- Німецька народна казка «Пані Метелиця»
- Французька народна казка «Дроворубова донька»
- Арабська народна казка «Синдбад-Мореплавець» (перша подорож)
- Ганс Крістіан Андерсен «Снігова королева»
- Оскар Вайлд «Хлопчик-Зірка»
- Рудольф Еріх Распе, Бюргер Готфрід Август «Пригоди барона Мюнхгаузена»
- Ернст Теодор Амадей Гофман «Лускунчик і Мишачий король» *або* Льюїс Керролл «Аліса в Країні Див»
- Елеанор Портер «Полліанна»
- Редьярд Кіплінг «Книга джунглів»
- Веша Куоннезін (Арчибалд Стенсфелд Білейні) «Саджо та її бобри» *або* Ернест Сетон-Томпсон «Лобо»
- Джон Роналд Руен Толкін «Гобіт, або Туди і звідти»
- Роальд Дал «Чарлі і шоколадна фабрика»
- Туве Янсон «Капельюх Чарівника»
- Анджела Нанетті «Мій дідусь був черешнею»
- Пауль Маар «Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу»

**Модельна навчальна програма «Зарубіжна література»
(автор Волощук Є.В.)**

- Біблія: Створення світу та історія перших людей. Народження Христа. Притча про доброго самарянина
- Індійська народна казка «Фарбований шакал»
- Німецька народна казка «Пані Метелиця»
- Арабська народна казка «Синдбад-Мореплавець»
- Польська народна казка «Цвіт папороті»
- Ганс Крістіан Андерсен. «Снігова королева» *або* «Соловейко»
- Оскар Вайлд. «Хлопчик зірка»
- Ернест Сетон-Томпсон. «Лобо – володар Курумпо»
- Марк Твен. «Пригоди Тома Соєра»

- Туве Янссон. «Капелюх Чарівника»

**Модельна навчальна програма «Зарубіжна література»
(автори: Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В.,
Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І.,
Джангобекова Т.А.)**

- Індійська народна казка «Фарбований шакал»
- Японські народні казки «Іссумбосі, або Хлопчик-Мізинчик» **або** «Момотаро, або Хлопчик-Персик»
- Китайські народні казки «Пензлик Маляна» **або** «Червоний ліхтарик»
- Арабська народна казка «Синдбад-Морепоплавець» (перша подорож)
- Брати Якоб і Вільгельм Грімм. «Пані Метелиця»
- Ганс Крістіан Андерсен. «Снігова королева»
- Оскар Уайльд. «Хлопчик-Зірка»
- Роальд Дал. «Чарлі і шоколадна фабрика» **або** Астрід Ліндгрен. «Пеппі Довгапанчоха», «Пригоди Калле Блумквіста» (1 твір за вибором учителя)
- Редьярд Кіплінг. «Мауглі»
- Ернест Сетон-Томпсон. «Лобо»
- Ернст Теодор Амадей Гофман. «Лускунчик і Мишачий король» **або** Льюїс Керролл. «Аліса в Країні Див»
- Елеанор Портер. «Полліанна»
- Марк Твен. «Пригоди Тома Соєра»
- Туве Янсон. «Комета прилітає», «Капелюх Чарівника», «Зима-чарівниця» (1 твір за вибором учителя) **або** Пауль Маар. «Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу»

Список літератури зі світової літератури

- Індійська народна казка «Фарбований шакал»
- Японські народні казки: «Іссумбосі, або Хлопчик-Мізинчик», «Момотаро, або Хлопчик-Персик» (1 за вибором учителя)
- Китайська народна казка «Пензлик Маляна»
- Арабська народна казка «Синдбад-морепоплавець» (третя подорож)
- Якоб і Вільгельм Грімм. «Пані Метелиця», «Бременські музиканти» (1 за вибором учителя)
- Ганс-Крістіан Андерсен. «Соловей», «Непохитний олов'яний солдатик», «Дикі лебеді» (1 за вибором учителя)
- Оскар Уайльд. «Хлопчик-зірка»
- Ернест Сетон-Томпсон. «Снап», «Лобо», «Доміно» (1 за вибором учителя)
- Марк Твен. «Пригоди Тома Соєра»
- Елеанор Портер. «Полліанна»
- Льюїс Керролл. «Аліса в Країні Див»
- Роальд Дал. «Чарлі і шоколадна фабрика»
- Туве Янсон. «Комета прилітає», «Капелюх чарівника», «Зима-чарівниця» (1 за вибором учителя)
- Пауль Маар. «Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу»

6 клас

Список літератури із української літератури

- Микола Вороний. «Євшан-зілля»
- Володимир Винниченко. «Федько-халамидник»
- Володимир Рутківський. «Джури козака Швайки»
- Емма Андіївська. «Казка про яян», «Говорюща риба»
- Всеволод Нестайко. «Тореадори з Васюківки»
- Ярослав Стельмах. «Митькозавр з Юрківки, або Химера лісового озера»
- Леся Воронина. «Таємне товариство боягузів, або засіб від переляку № 9»

Список літератури зі світової літератури

- Грецькі міфи: «Міф про Прометея», «Міфи про Геракла», «Дедал і Ікар», «Нарцис», «Пігмаліон і Галатея», «Орфей і Еврідіка», «Деметра і Персефона» (3-4 за вибором вчителя)
- Індійські міфи: «Творення», «Про створення ночі», «Про потоп», «Про золоті часи»
- Єгипетські міфи: «Ра та Апоп», «Міф про те, як Тефнут покинула Єгипет» (1-2 за вибором вчителя)
- Жуль Верн. «П'ятнадцятирічний капітан» або Роберт Стівенсон «Острів скарбів» (1 твір за вибором вчителя)
- Чарльз Діккенс. «Різдвяна пісня в прозі»
- Джек Лондон. «Жага до життя»
- Гаррієт Бічер-Стоу. «Хатина дядька Тома» або Володимир Короленко «Сліпий музикант» (1 твір за вибором вчителя)
- Генрі Лонгфелло. «Пісня про Гайавату» (1 розділ за вибором вчителя) або Джанні Родарі «Листівки з видами міст» (1 твір за вибором учителя)
- Рей Бредбері. «Усмішка»
- Роберт Шеклі. «Запах думок»
- Астрід Ліндгрєн. «Міо, мій Міо»
- Міхаель Енде. «Джим Гудзик і машиніст Лукас»
- Крістіна Нестлінгер. «Конрад, або Дитина з бляшанки»

7 клас

Список літератури із української літератури

- Іван Франко. «Захар Беркут»
- Андрій Чайковський. «За сестрою»
- Михайло Стельмах. «Гуси-лебеді летять»
- Григорій Тютюнник. «Климко»

- Олекса Стороженко. «Скарб»
- Богдан Лепкий. «Мишка»
- Марина Павленко. «Русалонька із 7-В, або Прокляття роду Кулаківських»
- Любов Пономаренко. «Гер переможений»
- Олександр Гаврош. «Неймовірні пригоди Івана Сили»

Список літератури зі світової літератури

- «Як Робін Гуд став розбійником» або «Поединок Робіна Гуда з Гаєм Гізборном» (1 за вибором учителя)
- «Король Лір і його дочки»
- Фрідріх Шиллер. «Рукавичка»
- Роберт Стівенсон. «Вересковий мед»
- Адам Міцкевич. «Світязь»
- Вальтер Скотт. «Айвенго»
- Джеймс Олдрідж. «Останній дюйм»
- Шолом-Алейхем. «Пісня над піснями» або Олександр Грін «Пурпурові вітрила» (1 за вибором учителя)
- Едгар По «Золотий жук»
- Артур Конан Дойль. «Пістрява стрічка», «Спілка рудих»
- О'Генрі. «Останній листок», «Дари волхвів»
- Герберт Уелс. «Чарівна крамниця»
- Рюноске Акутагава. «Павутинка»
- Айзек Азімов. «Фах»
- Діана Джонс. «Мандрівний замок Хаула»
- Корнелія Функе. «Чорнильне серце»

8 клас

Список з української літератури

- Українські народні думи. «Маруся Богуславка»
- Леся Українка. «Давня казка»
- Іван Карпенко-Карий. «Сто тисяч»
- Михайло Коцюбинський. «Дорогою ціною»
- Олександр Довженко. «Ніч перед боєм»
- Ніна Бічуя. «Шпага Славка Беркути»
- Володимир Дрозд. «Білий кінь Шептало»
- Юрій Винничук. «Місце для дракона»
- Валентин Чемерис. «Вітька + Галя, або Повість про перше кохання»

Список зі світової літератури

- Біблія. Старий заповіт (Створення світу. Каїн і Авель. 10 заповідей). Новий заповіт (Євангеліє)
- Міфи троянського циклу
- Гомер. «Іліада»
- Есхіл. «Прометей закутий»
- Публій Вергілій Марон. «Енеїда»
- Публій Овідій Назон. «Метаморфози»
- «Пісня про Роланда»
- Вільям Шекспір. «Ромео і Джульєтта»
- Мігель де Сервантес. «Дон Кіхот» (1 частина)
- Мольєр. «Міщанин-шляхтич»
- Антуан де Сент-Екзюпері. «Маленький принц»
- Річард Бах. «Чайка Джонатан Лівінгстон»
- Барбара Космовська. «Буба», «Буба: мертвий сезон»

9 клас

Список з української літератури

- Біблія. Легенди: про Вавилонську вежу, про Мойсея. Притча про блудного сина. Притча про сіяча
- «Слово о полку Ігоревім»
- Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка»
- Григорій Квітка-Основ'яненко. «Маруся»
- Микола Гоголь. «Тарас Бульба»
- Пантелеймон Куліш. «Чорна рада»
- Марко Вовчок. «Інститутка»

Список зі світової літератури

- Оноре де Бальзак. «Гобсек»
- Генрік Ібсен. «Ляльковий дім»
- Бернард Шоу. «Пігмаліон»
- Шолом-Алейхем. «Тев'є-молочар»
- Рей Бредбері. «451 градус по Фаренгейту»
- Гарпер Лі. «Убити пересмішника»
- Ерік Сігел. «Історія одного кохання»

Список з української літератури

- Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я»
- Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні»
- Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля»
- Іван Франко. «Гімн» («Замість пролога»), «Сікстинська мадонна», «Ой ти, дівчино, з горіха зерня», «Чого являєшся мені...», «Легенда про вічне життя», «Мойсей», «Сойчине крило»
- Михайло Коцюбинський. «Intermezzo», «Тіні забутих предків»
- Ольга Кобилянська. «Impromptu phantasie», «Valse melancholique»
- Василь Стефаник. «Камінний хрест»
- Володимир Винниченко. «Момент»
- Леся Українка. «Contra spem spero!», «Слово, чому ти не твердая криця...», «Мріє, не зрадь», «Стояла я і слухала весну...», «Лісова пісня»
- Микола Вороний. «Блакитна Панна», «Інфанта»
- Олександр Олесь. «З журбою радість обнялась...», «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!...», «По дорозі в казку»

Список зі світової літератури

- Гомер «Одіссея» (1-2 уривки за вибором учителя)
- Данте Аліг'єрі. «Божественна комедія»
- Вільям Шекспір. «Гамлет»
- Ернст Теодор Амадей Гофман. «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер»
- Волт Вітмен. «Листя трави»
- Стендаль. «Червоне і чорне»
- Густав Флобер. «Пані Боварі»
- Оскар Вайльд. «Портрет Доріана Грея» (2 твори за вибором учителя)
- Шарль Бодлер. «Квіти зла» («Альбатрос», «Відповідності», «Вечорова гармонія»)
- Поль Верлен. «Поетичне мистецтво», «Осіньна пісня»
- Артюр Рембо. «Голосівки», «Моя циганерія»
- Моріс Метерлінк. «Синій птах»
- Ромен Гарі. «Повітряні змії»
- Мо Янь. «Геній»
- Сью Таунсенд. Цикл творів про Адріана Моула (1 за вибором учителя)
- Ніл Річард МакКіннон Гейман. «Чому наше майбутнє залежить від читання» або «Кораліна»
- Йоанна Ягелло. «Кава з кардамоном»

Список з української літератури

- Павло Тичина. «Арфами, арфами...», «О панно Інно...», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «Одчиняйте двері...», «Пам'яті тридцяти»
- Євген Плужник. «Вчись у природи творчого спокою...», «Ніч... а човен – як срібний птах!...»
- Максим Рильський. «Солодкий світ!...», «У теплі дні збирання винограду»
- Микола Хвильовий. «Я (Романтика)»
- Юрій Яновський. «Майстер корабля»
- Валер'ян Підмогильний. «Місто»
- Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Письменники», «Сом»
- Микола Куліш. «Мина Мазайло»
- Богдан-Ігор Антонич. «Зелена євангелія», «Різдво», «Коляда»
- Осип Турянський. «Поза межами болю»
- Євген Маланюк. «Уривок з поеми», «Напис на книзі віршів...»
- Іван Багряний. «Тигролови»
- Олександр Довженко. «Щоденник» (періоду війни), «Зачарована Десна»
- Олесь Гончар. «Модри Камень»
- Василь Симоненко. «Задивляюсь у твої зіниці...», «Я...»
- Дмитро Павличко. «Два кольори», «Я стужився, мила, за тобою...»
- Іван Драч. «Балада про соняшник»
- Микола Вінграновський. «У синьому небі я висіяв ліс»
- Григорій Тютюнник. «Три зозулі з поклоном»
- Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать...», «Хай буде легко. Дотиком пера...», «Недумано, негадано...», «По сей день Посейдон посідає свій трон...», «Маруся Чурай»
- Василь Стус. «Крізь сотні сумнівів я йду до тебе...», «Господи, гніву пречистого...»
- Ігор Римарук. «Обнови»
- Юрій Андрухович. «Астролог», «Пісня мандрівного спудея»
- Оксана Забужко. «Рядок з автобіографії», «Читаючи історію»
- Олександр Ірванець. «До французького шансоньє»
- Сергій Жадан. «Музика, очерет...», «Смерть моряка»
- Галина Пагутяк. «Потрапити в сад», «Косар»
- Юрій Андрухович. «Shevchenko is OK»
- Володимир Діброва. «Андріївський узвіз»
- Ярослав Мельник. «Далекий простір»

Список зі світової літератури

- Йоганн Вольфганг Гете. «Фауст»
- Франц Кафка. «Перевтілення»
- Гійом Аполлінер «Зарізана голубка й водограй», «Міст Мірабо»
- Райнер Марія Рільке. «Згаси мій зір...», «Орфей, Еврідіка, Гермес», збірка «Сонети до Орфея»
- Федеріко Гарсія. «Про царівну Місяцівну», «Гітара»
- Джордж Оруелл. «Скотоферма» або «1984»

- Бертольт Брехт. «Матінка Кураж та її діти»
- Генріх Белль. «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...»
- Пауль Целан. «Фуга смерті»
- Ернест Міллер Гемінгвей. «Старий і море»
- Габріель Гарсія Маркес. «Стариган із крилами»
- Ясунарі Кавабата. «Тисяча журавлів» (2 твори за вибором учителя)
- Милорад Павич. «Скляний равлик»
- Хуліо Кортасар. «Менади»
- Таїр Халілов. «До останнього подиху»
- Джон Майкл Грін. «Провина зірок»
- Маркус Френк Зузак. «Крадійка книжок»